

tályok sorsa, és szívből eltökélte, hogy meg kell békülni a nemzetiségekkel.³² Reformintézkedései azonban csekélynek és elkésettnek bizonyultak. Földreformja éppenséggel megfeneklett. Noha személy szerint szétosztotta parasztjai között saját földbirtokát 1919 elején, a nagybirtokok lényegében érintetlenek maradtak, nem utolsósorban azért, mert a szocialisták, a nemesség nem kis meglegedésére, a földművelésügyi miniszter által beterjesztett földreformtervet „politikailag reakciónak, gazdaságilag kártékonynak” bélyegezték. Károlyi liberális választójogi törvénnyel is előállt 1918. november 22-én, de hibázott, mert az alkotmányozó nemzetgyűlési választásokat elhalasztotta a szövetséges megszálló csapatok távozása utáni időkhöz. A múltból örökölt súlyos problémák végül összeroppantották Károlyi sérülékeny demokratikus-szocialista koalíciós kormányát.³³

A szövetségesek rövidlátásukban csak súlyosbították a problémákat. Az 1918. november 13-i belgrádi fegyverszüneti egyezmény meghagyásait újra meg újra Magyarország kárára értelmezték át. Jóváhagyták például Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia elhatározását, hogy az ezeréves Magyarország általuk követelt országrészeibe ne csupán csapatokat, hanem helyhatóságokat is telepítsenek. Nem ellenezték a fegyverszüneti demarkációs vonalak folytonos áthelyezését, és gazdasági blokáddal kényszerítették ki a magyarok belenyugvását. A Károlyi-kormány összeomlását közvetlenül Fernand Vix alezredes jegyzéke váltotta ki. A győztes államok katonai képviselőjét ellátó francia tiszt 1919. március 20-án nyújtotta át jegyzékét, amely további területek kiűrését írta elő a románok javára. A krónikussá vált belpolitikai zűrzavar, valamint annak a politikának a csődje, amely a szövetséges kormányok vélhető nagylelkűségében bízott, egyaránt a kommunisták kezére játszott, akik Lenin szovjetkormányának rokonszenvét is a magukénak mondhatták.³⁴

A szerencsétlen, elárult Károlyi átadta hatalmát egy magyar szovjetkormányának, élén Kun Bélával, a katonaviselt kommunista vezetővel. Kun 1886-ban, egy alsó középosztálybeli városi hivatalnok fiaként látta meg a napvilágot. Újságíró korában egy darabig az erdélyi szociáldemokrata mozgalomban tevékenykedett. Orosz fogságba esésekor, 1916-ban lett bolsevik, majd a forradalomban már tevékenyen részt vett. Hamar felfigyeltek vezetői képességeire, és 1918. április 14-én a kommunista hadifoglyok nemzetközi szövetsége elnökévé nevezték ki. November 16-án, Sebestyén őrnagy álnéven tért vissza Magyarországra. A proletárdiktatúra bukása után Bécsbe menekült, s onnan, rövid internálás után, Oroszországba. A húszas-harmincas években a Komintern ügyeivel foglalkozott. A nagy sztálini tisztogatások egyik áldozataként 1937-ben tárgyalta ügyét a Komintern elnöksége. Röviddel ezután nyoma veszett,